

IX. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРИ¹⁾

Фойда. Ҳисобот маълумотларига кўра, 2020 йилнинг январь-август ойлари учун корхона ва ташкилотлар томонидан 2893,6 млрд. сўм микдорда якуний молиявий натижага олинди. 2019 йилнинг шу даврига нисбатан солиштирганимизда, фойда ҳажми 59,2 млн.сўмга камайган.

2020 йилнинг январь-август ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича ирик тижорат ташкилотларининг якуний молиявий натижалари

	<i>Фойда, зарар (-), млрд. сўм</i>	<i>2019 йилнинг январь-августга нисбатан, % да</i>
Жами	2893,6	98,0
Қишлоқ, ўрмон ва баоик хўжалиги	1,2	66,3
Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлиш	-75,5	-
Ишлаб чиқарадиган саноат	1576,9	97,9
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	-54,6	-
Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш	-8,9	-
Курилиш	254,5	2,5 м.
Савдо	545,9	85,2
Ташиб ва сақлаш	-882,8	-
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	-44,7	-
Ахборот ва алоқа	624,6	92,9
Молия ва суғурта фаолияти	144,5	112,1
Кўчмас мулк билан операциялар	11,2	10,7
Профессионал, илмий ва техник фаолият	517,2	2,7 м.
Бошқариш бўйича фаолият ва ёрдамчи хизматлар кўрсатиш	62,0	83,8
Давлат бошқаруви ва мудофаа; мажбурий ижтимоий таъминот	223,6	123,3
Соғликни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	24,8	59,9
Таълим	50,9	158,1
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	-78,9	-
Бошқа турдаги хизматлар кўрсатиш	1,7	71,9

Иқтисодий фаолият турлари бўйича таҳлилий маълумотлар шуни кўрсатмоқдаки, ирик ташкилотларда кўрилган фойданинг асосий қисмини ишлаб чиқарадиган саноат йўналишидаги ташкилотлар ташкил этмоқда.

**Тошкент шаҳрида йирик тижорат ташкилотларининг
2020 йил январь-август ойларида худудлар кесимида
якуний молиявий натижалари**

	Фойда, зарар (-), млрд. сўм	2019 йилнинг январь-августга нисбатан, % да
Тошкент ш.	2893,6	98,0
<i>туманлар:</i>		
Бектемир	274,0	192,2
Мирзо Улугбек	51,4	-
Миробод	1737,1	2,5 м.
Олмазор	154,0	101,9
Сергели	108,1	15,3
Учтепа	167,3	139,8
Чилонзор	629,6	167,3
Шайхонтохур	-265,6	-
Юнусобод	673,9	60,6
Яккасарой	-1497,5	-
Яшнобод	861,3	2,8 м.

Тошкент шаҳрининг йирик тижорат ташкилотлари бўйича – 2893,6 млрд. сўм, туманлар кесимида фойданинг асосий қисми Миробод – 1737,1 млрд. сўм, Яшнобод – 861,3 млрд. сўм (жами фойданинг 29,8 %), Юнусобод – 673,9 млрд. сўм ва Бектемир – 274,0 млрд. сўм туманларига тўғри келади.

**2020 йилнинг январь-августда иқтисодий фаолият турлари бўйича зарар кўрган
йирик тижорат корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари**

	<i>Корхоналар сони</i>	<i>Зарар суммаси</i>	
		<i>млн. сўм</i>	<i>жамига нисбатан, % да</i>
Жами	231	3587140,6	100,0
Ишлаб чиқарадиган саноат	26	341745,7	9,5
Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишиш	3	777893,4	21,7
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	3	310823,8	8,7
Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш	2	22761,8	0,6
Курилиш	17	72375,3	2,1
Савдо	53	369961,3	10,3
Ташиб ва сақлаш	27	1454504,8	40,5
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	24	56418,3	1,6
Ахборот ва алоқа	6	18588,9	0,5
Молиявий ва суғурта фаолияти	3	3330,6	0,1
Қўчмас мулк билан операциялар	9	23205,7	0,6
Профессионал, илмий ва техник фаолият	9	7294,2	0,2
Бошқариш бўйича фаолият ва ёрдамчи хизматлар кўрсатиш	11	15417,9	0,4
Давлат бошқаруви ва мудофаа, мажбурий ижтимоий таъминот	3	26147,2	0,7
Таълим	9	1843,8	0,1
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	9	251,5	0,0
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	15	84309,1	2,4
Бошқа турдаги хизматлар кўрсатиш	2	267,3	0,0

**2020 йил январь-август ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича
зарар кўрган йирик тижорат корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари
(жасмига нисбатан фоиз ҳисобида)**

Зарарларнинг асосий қисми ташиш ва сақлаш – 1454,5 млрд. сўм (жами зарарнинг 40,5 %), тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш – 777,9 млрд. сўм (жами зарарнинг 21,7%), савдо – 369,9 млрд. сўм (жами зарарнинг 10,3 %), электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш – 310,8 млрд. сўм (жами зарарнинг 8,7 %) фаолият турларини ташкил этади.

**2020 йилнинг январь-август ойларида ҳудудлар кесимида заар қўрган
ирик тижорат корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари**

	<i>Корхоналар сони</i>	<i>Зарар қўрган корхоналарнинг улуши жамига нисбатан, % да</i>	<i>Зарар суммаси, млн. сўм</i>
Тошкент шаҳри	231	100,0	3587140,6
<i>туманлар:</i>			
Бектемир	9	3,9	13065,7
Мирзо Улугбек	16	6,9	103678,8
Миробод	25	10,8	69980,6
Олмазор	15	6,5	33082,8
Сергели	17	7,4	154383,8
Учтепа	10	4,3	48956,9
Чилонзор	25	10,8	318613,9
Шайхонтохур	32	13,9	593391,8
Юнусобод	40	17,3	95702,3
Яккасарой	26	11,3	2033585,2
Яшнобод	16	6,9	122698,8

**Тошкент шаҳрида йирик тижорат корхоналарида 2020 йил 1 сентябрь
холатига иқтисодий фаолият турлари бўйича муддати ўтган дебитор
қарздорликнинг таркиби**

	Жами, млрд. сўм	ундан:			Муддати ўтган қарздор- ликнинг улуши, % да
		харидор ва буюртма- чилар	етказиб берувчиларга ва пудратчиларга берилган аванслар	ички идора вий	
Жами	635,1	337,6	2,9	270,5	1,1
Ишлаб чиқарадиган саноат	42,0	28,1	0,3	-	0,1
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	391,4	134,8	-	256,6	0,7
Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш	123,1	123,1	-	-	0,2
Курилиш	1,1	0,5	-	-	-
Савдо	20,7	12,5	1,6	-	-
Ташиб ва сақлаш	12,4	11,6	0,7	-	-
Кўчмас мулк билан операциялар	0,9	0,5	0,3	0,1	-
Профессионал, илмий ва техник фаолият	38,5	23,0	-	13,8	0,1
Бошқариш бўйича фаолият ва ёрдамчи хизматлар кўрсатиш	3,3	3,3	-	-	-
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	0,2	0,2	-	-	-
Молиявий ва сугурта фаолияти	1,5	-	-	-	-

Иқтисодиёт тармоқлари, туманларда ва идораларда муддати ўтган қарздорликни тугатиш бўйича етарлича тизимли ишлар ташкиллаштирилмаганлиги натижасида, муддати ўтган дебитор қарздорликнинг юқори суръатда ўсиши сақланиб қолмоқда.

2020 йил 1 сентябрь ҳолатига кредитор қарздорликнинг умумий ҳажми 56996,6 млрд. сўм, ундан муддати ўтган – 635,1 млрд. сўм ёки жами кредитор қарздорликнинг 1,1 % ни ташкил этди.

Тошкент шаҳрида йирик тижорат корхоналарида 2020 йил 1 сентябрь ҳолатига иқтисодий фаолият турлари бўйича муддати ўтган кредитор қарздорликнинг таркиби

	Жами, млрд. сўм	ундан:				Мудда ти ўтган қарз- дорлик- нинг улуши, % да
		етказиб берувчи лар ва пудрат чиларга	бюджетга тўлов- лар	давлат мақсадли фонд- ларига тўловлар	ички идора- вий	
Жами	497,8	366,0	-	-	-	0,8
Ишлиб чиқарадиган саноат	15,1	11,4	-	-	-	-
Савдо	76,4	5,7	-	-	-	0,2
Профессионал, илемий ва техник фаолият	65,8	10,2	-	-	-	0,1
Электр,газ, буғ билин таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	331,9	331,9	-	-	-	0,5
Соғлиқни саклаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	3,4	3,4	-	-	-	-
Ташиш ва саклаш	5,2	3,4	-	-	-	-

2020 йил 1 сентябрь ҳолатига иқтисодиёт тармоқлари, туманларда ва идораларда муддати ўтган кредиторлик қарздорлик, муддати ўтган дебиторлик қарздорликдан 0,8 % га юқориилигича қолмоқда.

Х. КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР
ФАОЛИЯТИНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ
(фермер ва дехқон хўжаликларисиз)

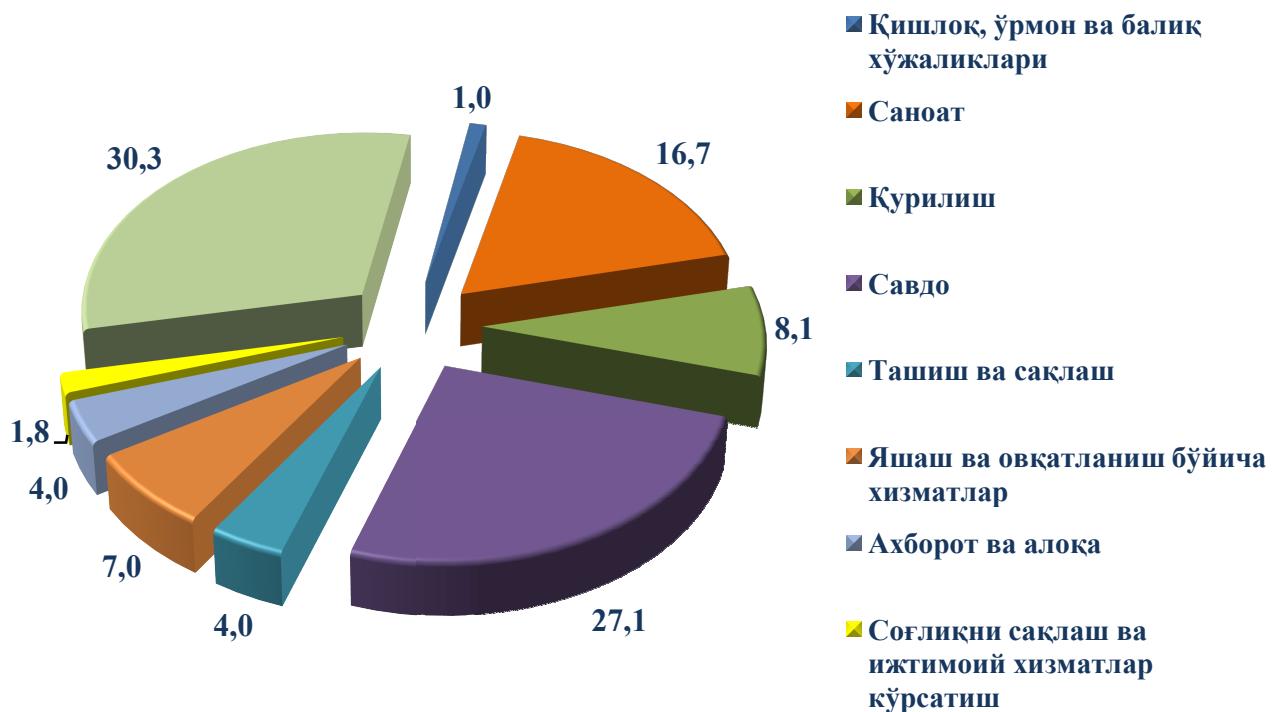
Корхона ва ташкилотлар ягона давлат регистри маълумотларига кўра, 2020 йилнинг 1 октябрь ҳолатига кўра рўйхатга олинган юридик шахслар сони 97,1 мингтани ташкил қилиб, шундан 92,4 мингтаси ёки 95,2 % фаолият кўрсатмоқда.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича рўйхатга олинган корхона ва ташкилотларнинг асосий қисми савдо (рўйхатга олинганларнинг умумий сонидан 27,0%), саноат (16,6%), қурилиш (8,1%) ҳамда яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар (7,1%) соҳаларига тўғри келади.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича рўйхатга олинган ҳамда фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар тақсимоти (2020 йил 1 октябрь ҳолатига кўра)

	Рўйхатга олинганлар		Фаолият кўрсатаётганлар	
	бирлик	жамига нисбатан, фоизда	бирлик	жамига нисбатан фоизда
Жами	97191	100,0	92483	100,0
шу жумладан:				
Кишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари	952	1,0	884	1,0
Саноат	16155	16,6	15440	16,7
Қурилиш	7860	8,1	7534	8,1
Савдо	26283	27,0	25021	27,1
Ташиб ва сақлаш	3867	4,0	3728	4,0
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	6899	7,1	6440	7,0
Ахборот ва алоқа	3907	4,0	3707	4,0
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	1763	1,8	1709	1,8
Бошқа турдаги хизматлар кўрсатиш	29505	30,4	28020	30,3

Иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг улуши, фоизда (фермер ва дехқон хўжаликларисиз)

Тошкент шаҳрида рўйхатга олинган корхона ва ташкилотларнинг умумий сонига нисбатан иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг энг кўп миқдори 27,1% савдо соҳасида, 16,7% саноат соҳасида, 8,1 % қурилиш соҳасида, 7,0 % яшаш ва овқатланиш бўйича хизматларда, 4,0 % ташиш ва сақлаш, 4,0 % ахборот ва алоқа, 1,8 % соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишда, 1,0 % қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликларида ва 30,3 % бошқа фаолият турлари ҳиссаларига тўғри келади.

2020 йил 1 октябрь ҳолатига кўра фаолият кўрсатаётган тижорат корхона ва ташкилотларнинг сони 83,3 мингта бўлиб, шундан масъулияти чекланган жамиятлар – 66,3 мингта, хусусий корхона – 12,7 мингта, оиласвий корхона – 3,1 мингта, унитар корхона – 0,6 мингта, акциядорлик жамиятлар – 0,2 мингта ва 0,4 мингта бошқа тижорат корхоналари ташкил этади.

Ташкилий-хукуқий шакллари таснифлаги чи бўйича фаолият кўрсатаётган юридик шахсларнинг таҳсимоти, бирликда

2020 йил январь–сентябрь ойларида янги ташкил этилган корхона ва ташкилотларнинг сони 11,1 мингтани ташкил этган бўлиб, бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3,9 мингтага камдир.

Жами янги ташкил этилган корхона ва ташкилотларнинг энг кўп қисми Чилонзор (1438 та), Юнусобод (1285 та), Мирзо Улуғбек (1234 та), Учтепа (1130 та), Шайхонтохур (1128 та), Олмазор (1102 та) ва Яшнобод (910 та) туманлари ҳиссаларига тўғри келди. Аксинча, Миробод (870 та), Яккасарой (831 та), Сергели (822 та) ҳамда Бектемир (309 та) туманларида корхона ва ташкилотлар ташкил этиш кўрсаткичи паст даражани акс эттирган.

Корхона ва ташкилотлар сони
(фермер ва дехкан хўжаликларисиз)

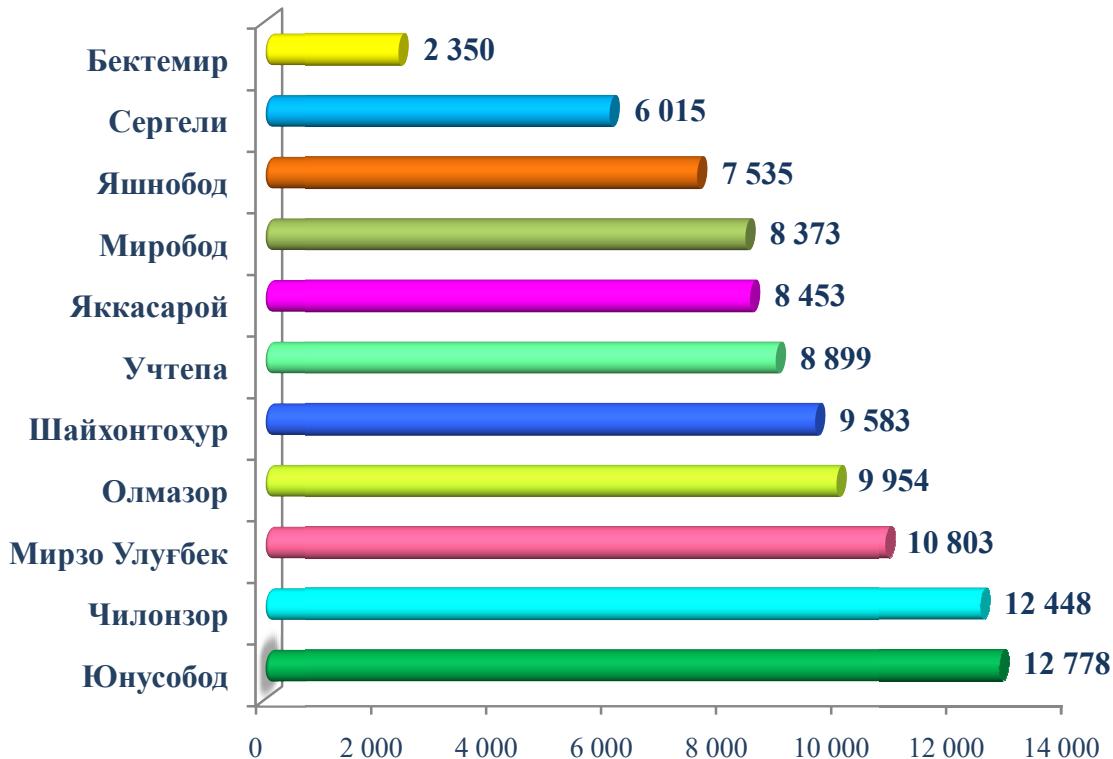
(бирликда)

	<i>2020 йил 1 октябрь ҳолатига кўра рўйхатга олинганлар</i>	<i>2020 йил январь–сентябрь ойларида</i>	
		<i>янги ташкил тозганлар</i>	<i>тугатилганлар</i>
Тошкент шаҳар	97191	11059	734
<i>туманлар:</i>			
Бектемир	2350	309	10
Мирзо Улугбек	10803	1234	45
Миробод	8373	870	132
Олмазор	9954	1102	79
Сергели	6015	822	18
Учтепа	8899	1130	105
Чилонзор	12448	1438	127
Шайхонтоҳур	9583	1128	40
Юнусобод	12778	1285	43
Яққасарой	8453	831	39
Яшнобод	7535	910	96

2020 йил 1 октябрь ҳолатига рўйхатдан ўтган корхона

ва ташкилотлар сони

(фермер ва дехқон хўжаликларисиз) бирлиқда

2020 йил январь–сентябрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича янги ташкил этилган корхона ва ташкилотларнинг сони, бирлиқда

(фермер ва дехқон хўжаликлариси)

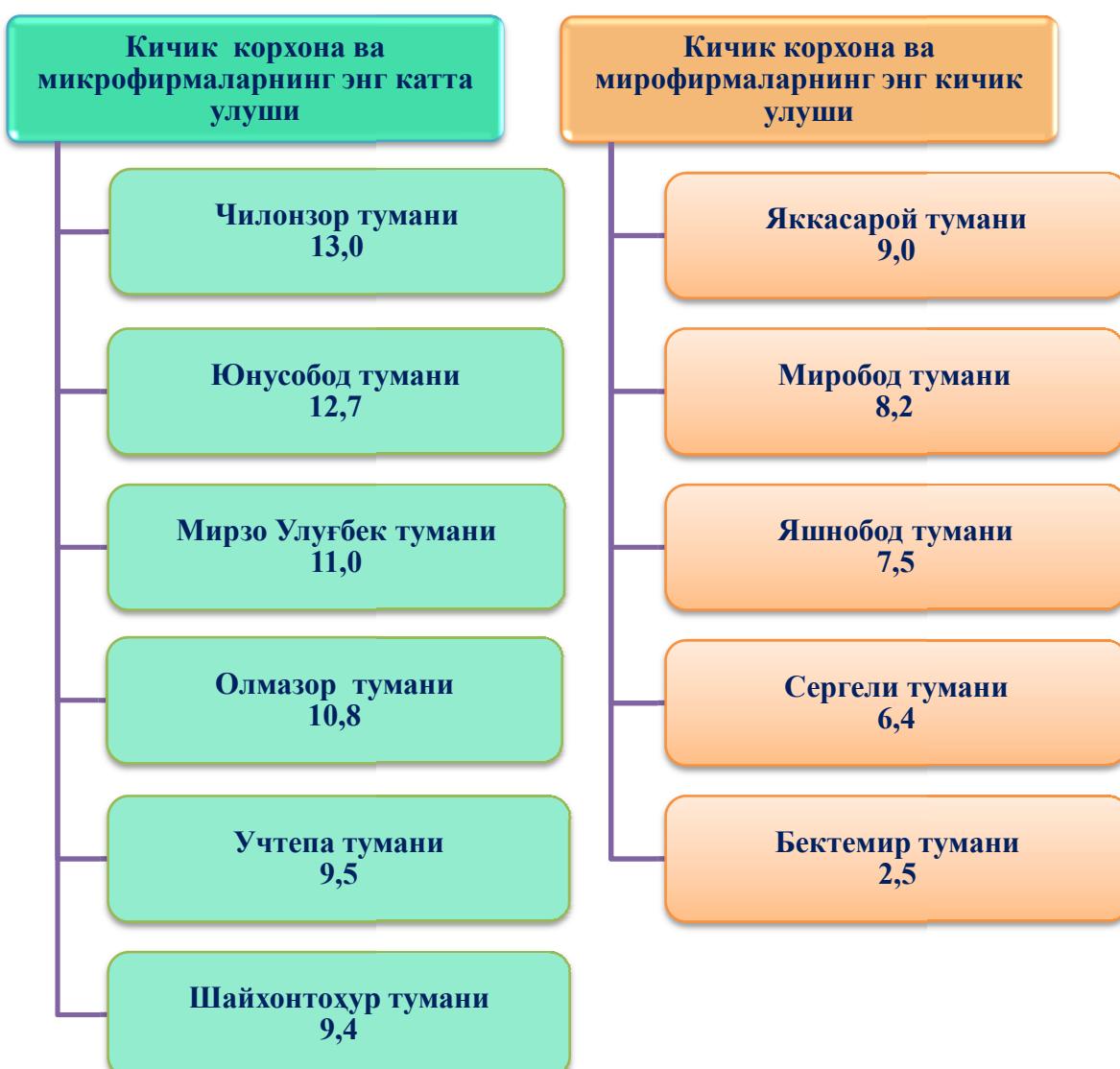

Кичик корхона ва микрофирмалар сони

2020 йил 1 октябрь ҳолатига қўра Тошкент шаҳрида фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектларнинг сони 82,3 мингдан зиёдни ташкил этган (фермер ва дехқон хўжаликларисиз). Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 15,4 % га ошган.

Фаолият кўрсатаётган кичик корхона ва микрофирмаларнинг асосий қисми 10642 бирлик Чилонзор, 10493 бирлик Юнусобод, 9089 бирлик Мирзо Улуғбек, 8886 бирлик Олмазор, 7857 бирлик Учтепа, 7761 бирлик Шайхонтоҳур ҳамда 7346 бирлик Яккасарой туманлари ҳиссаларига тўғри келади. Фаолият кўрсатаётганларнинг энг кам қисми эса 6722 бирлик Миробод, 6196 бирлик Яшнобод, 5243 бирлик Сергели ҳамда 2066 бирлик Бектемир туманлари ҳиссаларига тўғри келади.

2020 йил 1 октябрь ҳолатига қўра фаолият юритаётган кичик корхона ва микрофирмаларнинг туманлар кесимида улуши (фоизда)

Иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган жами 82301 та кичик корхона ва микрофирмаларнинг 24772 бирлиги (30,1 %) – савдода, 15271 бирлиги (18,6 %) – саноатда, 7452 бирлиги (9,1 %) – қурилишда, 6385 бирлиги (7,8 %) – яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасида, 3646 бирлиги (4,4 %) – ташиш ва сақлашда, 3615 бирлиги (4,4 %) – ахборот ва алоқа соҳасида, 1449 бирлиги (1,8 %) – соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишда, 869 бирлиги (1,1 %) – қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликларида, шунингдек 18842 бирлиги (22,7 %) – бошқа фаолият турлари ҳиссаларига тўғри келади.

**Иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган
кичик корхона ва микрофирмаларнинг улуши, фоизда
2020 йил 1 октябрь ҳолатига**

Шундан кўриниб турибдики, фаолият кўрсатаётган кичик корхона ва микрофирмаларнинг асосий қисми саноат ва савдо фаолият турларига тўғри келади. Иқтисодий фаолият турлари бўйича энг кам улуш эса соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишда ҳамда қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари турларига тўғри келади.

Хорижий капитал иштирокидаги корхоналар сони

2020 йил 1 октябрь ҳолатига кўра хорижий капитал иштирокидаги рўйхатга олинган корхона сони 6955 бирликни ташкил этди. Ўтган йилга нисбатан фаолият кўрсатаётган корхонанинг сони 872 тага ёки 15,1 % га ўсган. Хорижий капитал иштирокидаги рўйхатга олинган корхонадан 2796 таси қўшма корхона, 3854 таси эса хорижий корхона ҳисобланади.

Хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг ўсиш динамикаси, бирликда

Иқтисодий фаолият турлари бўйича хорижий капитал иштирокидаги фаолият кўрсатаётган корхоналар сони, бирликда 2020 йил 1 октябрь ҳолатига

20 йилнинг январь–сентябрь ойларининг якуни бўйича хорижий капитал иштироқидаги 735 та корхона янги ташкил қилинди. Корхонанинг сони ўтган йилга нисбатан 615 тага кам. Бунда, Россия федерацияси резидентларининг капитали иштироқидаги корхона сони – 153 тани, Туркия Республикаси – 123 тани, Хитой Халқ Республикаси – 87 тани, Қозогистон Республикаси – 83 тани ҳамда Корея Республикаси – 47 тани ташкил қилди. Шунингдек, 2020 йилда Афғонистон Ислом Республикаси, Ҳиндистон Республикаси, Германия Федератив Республикаси, Украина, Озарбайжон Республикаси ва бошқа давлатлар резидентлари ҳамкорлик қилишга қизиқиш билдирилар.

**Хорижий капитал иштироқидаги янги ташкил топган корхоналарнинг
давлатлар кесимидағи сони, бирликда
2020 йил январь–сентябрь ойларида**

Шундан кўриниб турибдики, фаолият кўрсатаётган хорижий капитал иштироқидаги корхонанинг асосий қисми савдо ва саноат фаолият турига тўғри келади, энг кам улуш эса соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш ҳамда қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари фаолият турига тўғри келади.

Оилавий корхоналар сони

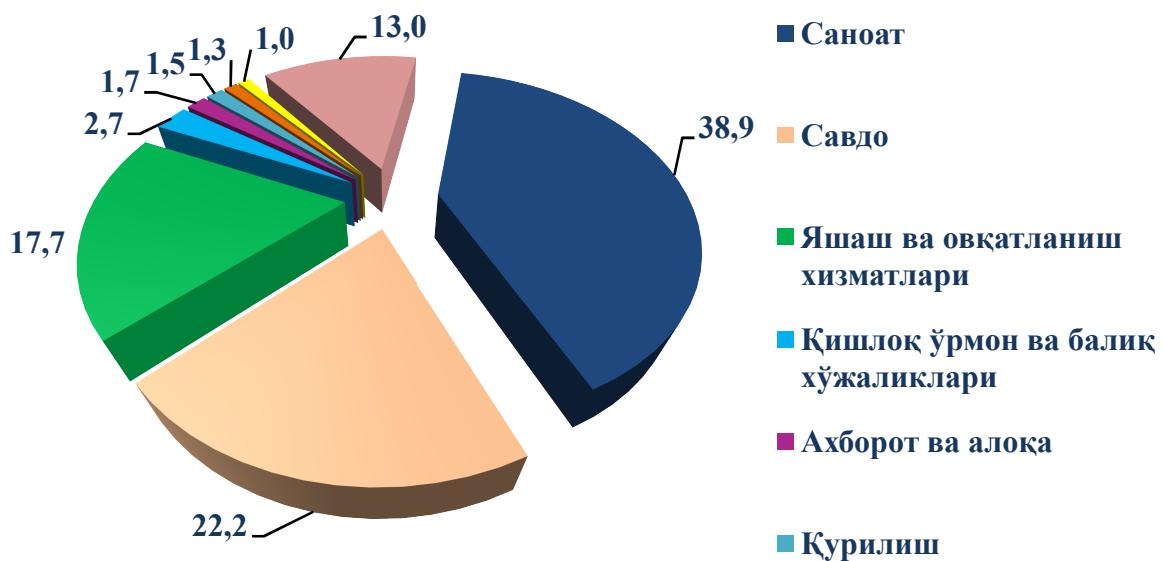
2020 йил 1 октябрь ҳолатига кўра юридик шахс сифатида давлат рўйхатидан ўтган оилавий корхоналар сони 3353 бирликни ташкил этди, улардан 3131 бирлик ёки 93,4 % фаолият юритмоқда.

Оилавий корхоналар сони, бирликда

Иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган оилавий корхоналарнинг сони кўрилганда оилавий корхоналарнинг 38,9 % ёки 1218 таси саноат, 22,2 % ёки 694 таси савдо, 17,7% ёки 554 таси яшаш ва овқатланиш хизматлари, 2,7 % ёки 83 таси қишлоқ ўрмон ва балиқ хўжаликлари, 1,7 % ёки 52 таси ахборот ва алоқа, 1,5 % ёки 48 таси курилиш, 1,3 % ёки 41 таси соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш, 1,0 % ёки 31 таси ташиш ва сақлаш ҳамда 13,0 % ёки 410 таси бошқа фаолият турлари ҳиссаларига тўғри келмоқда.

2020 йил 1 октябрь ҳолатига иқтисодий фаолият турлари кесимида фаолият кўрсатаётган оилавий корхоналарнинг улуши, фоизда

2020 йил 1 октябрь ҳолатига иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган оилавий корхоналарнинг сонини кўрилганда энг катта сони саноат ва савдода, энг кичик сони эса соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш ҳамда ташиш ва сақлаш хизматлари соҳасига тўғри келади.